

Harsokorennot

– kirvojen painajainen

Text: Heini Koskula, Biotus Oy

Harsokorentotoukat ovat pieniä, aluksi vain muutaman millimetrin mittaisia, mutta jopa yhden sentin mittaan kasvavia pelottomia ja vahvaleukaisia petoja. Aikuistuttuaan ne kuitenkin kääntävät takkinsa, niin ulkonäkönsä kuin ravintonsakin puolesta. Aikuiset harsokorennot ovat kirkkaanvihreitä, hentorakenteisia, suurisiipisiä ja – silmäiset, pitkätuntosarviset lentäjät. Ne ovat hämärä- ja yöaktiivisia ja hakeutuvat herkästi valoa kohti, niitä löytyykin usein myös sisätiloista. Säyseät aikuiset ovat kasvintuhoojien kannalta harmittomia, sillä ne käyttävät ravinnokseen vain lähinnä mettä ja siitepölyä.

Suomesta on tavattu ainakin 16 eri harsokorentolajia. Näistä lajeista kaupallisessa tuotannossa on pihaharsokorento (*Chrysoperla carnea*). Puhuttaessa biologisesta torjunnasta tarkoitetaan yleensä juuri pihaharsokorentoa. Biologiseen torjuntaan ei Suomessa, eikä muuallakaan Euroopassa, ole rekisteröity muita harsokorentolajeja, vaikka luonnossamme onkin useita eri harsokorentolajeja.

Monipuoleinen saalistaja

Harsokorentotoukat käyttävät ravinnokseen monia eri kasvintuhoojia. Niiden ruokalistalle kuuluvat niin kirvat, ripsiäiset kuin villakilpikirkvatkin, niiden tiedetään myös syövän mm. perhosten munia, vihanespunkkeja, kaskaita ja jopa omia lajitovereitaan.

Kasvihuoneissa harsokorentotoukkia kuitenkin käytetään lähinnä kirvojen torjuntaan. Ne voivat syödä jopa 400 – 600 kirvaa elämänsä aikana. Harsokorentotoukat eivät ole kovin valikoivia saalistajiansa suhteen, yleistäen voi sanoa että niiden ravinnoksi kelpaa kaikki yleisimmät kasvihuoneissamme esiintyvät kirvalajit. Tosin jotkut, suurikokoiset kirvat mm. isoruusukirva, voi olla täysikokoisena aikuisena liian suuri saalistettava pikkuriikkiselle harsokorentotoukalle.

Hyvin kaikkiruokaisen makunsa vuoksi harsokorentotoukat ovat turvallinen valinta kirvatorjuntaan, verrattuna esim. kirvavainokaisiin.

Harsokorennon muna.

Aikuiset harsokorennot ovat noin sentin mittaisia, ne talvehtivat aikuisena. Talvehtimasta heränneet yksilöt ovat väriltään rusehtavia. Kasvihuoneisiin kaupallisesti levitetyt harsokorennot harvoin muodostavat pysyvää kantaa huoneeseen.

Kirvavainokaisia käytettäessä kirvatorjuntaan tulee tietää torjuttava kirvalaji.

Harsokorentotoukat biologisessa torjunnassa

Biologisessa torjunnassa käytettävät harsokorennot toimitetaan viljelijälle ensimmäisen ja toisen asteen toukkina. Toukat ovat vain 2-3 mm:n kokoisia. Ne voidaan levittää suoraan kasvualustan päälle, lehdille tai ns. ”bioboxeihin” (eli pieniin rasioihin, joista ne lähtevät kasvustoon etsimään saalista).

Harsokorentotoukka ottaa vahvoilla leuoillaan otteen saaliistaan ja tappaa sen säälimättä. Optimiolosuhteet harsokorentojen käytölle on 22-25 astetta, mutta toukat sinnittelevät hyvin viileässäkin (jopa 10 asteessa), joskin hidasliikkeisinä.

Harsokorentotoukat ovat erittäin tehokkaita kirvojen biologisessa torjunnassa. Niiden haittapuoleksi saat-
taa koitua levitys, sillä toukat pitää levittää mahdollisemman lähelle saalistansa, suoranaisesti sen päälle tai välittömään läheisyyteen. Yleensä harsokorentotoukkia suositellaan käytettäväksi matalissa kasvustoissa. Kirvaongelman iskiessä ei mikään estä levittämästä harsokorentotoukkia myös isommille kasveille (esim. vadelma, paprika, ruusu).

Perinteisesti harsokorentotoukkia on suositeltu käytettävän korjaavaan

torjuntaan. Levitys tehdään tällöin lähinnä saastuneille kasveille ja niiden lähistölle. Aina ei kuitenkaan kannata jäädä odottamaan kirvojen ilmaantumista, vaan harsokorentotoukkia voi levittää myös ennakkoon. Ennakkotorjunta kannattaa kokeilla erityisesti takuuvarmoille kirvakasveille (mm. miljoonakello) sekä niille ampeleille, joihin on käytetty sellaisia kasveja, joihin tietää kirvan iskeytyvän. Ampelit ovat saastumisvaarassa myös siksi, että ne jäävät helposti jäävät tarkkailussa paitsioon, jolloin kirvat pääsevät niissä lisääntymään valtoi-

menaan.

Ahnaat toukat syövät jopa lajitoveraitaan

Harsokorentonaaras munii, noin 10 millimetrin mittaisen rihmamaisen varren päähän yksittäisen munan. Rihman päässä muna on turvassa; kun muut lähistöllä olevat harsokorentotoukat kuoriutuvat eivät ne pistele poskeensa vielä kuoriutumattomia lajitovereitaan. Kuoriutuneet toukat ovat vikkellästi liikkuvia petoja, alussa ne ovat vain muutaman millimetrin mittaisia, myöhemmin ne kasvavat noin sentin pituiseksi.

Harsokorennot eivät yleensä tee kasvihuoneissa pysyvää kantaa, vaan aikuiset harsokorennot karkavat ulos. Toukkalevityksiä täytyykin usein tehdä, kasvusta riippuen, jopa viikoittain (salaatit, yrtit).

Internetistä on huikkeita videoita harsokorennon toiminnasta ja elinkierrosta. Esim. osoitteesta: <https://www.youtube.com/watch?v=X4gDqQAMol8> löytyy video harsokorennon elonkierrosta. Video lähentelee tarkkuudessaan tieteellistä kauhuelokuvaa.